

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Історичний факультет
Кафедра історичних дисциплін**

Затверджую:

Декан історичного факультету

Лисак В.Ф.

ПЛАН

**роботи Музею історії та археології Маріупольського
державного університету на 2020/2021 навчальний рік.**

Затверджено вченою радою

Історичного факультету МДУ

Протокол № 2 від 16.09.2020 р.

Маріуполь – 2020

Музей є структурним підрозділом Маріупольського державного університету. Музей у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про вищу освіту», Законом України «Про музеї та музейну справу», Положенням про Музейний фонд України, нормативно-правовими документами Міністерства освіти і науки України та Міністерства культури України з питань діяльності музеїв, Статутом Університету та Положенням про Музей історії та археології Маріупольського державного університету.

Головна мета роботи Музею – вивчення, збереження та використання матеріалів, що відображають історію створення та діяльності МДУ, а також пам'яток матеріальної та духовної культури давнього населення України.

Завданнями в діяльності Музею на 2020/2021 н.р. є:

- залучення молоді до краєзнавчої, науково-дослідницької, художньо-естетичної та природоохоронної роботи;
- формування в молоді соціального досвіду на прикладах історичного минулого України;
- вивчення, охорона та пропаганда пам'яток історії, культури і природи рідного краю;
- розширення і поглиблення загальноосвітньої підготовки молоді;
- надання допомоги педагогічним колективам навчальних закладів у впровадженні активних форм роботи з молоддю;
- залучення молоді до формування, збереження та раціонального використання Музейного фонду України;
- проведення культурно-просвітницької роботи серед молоді, інших верств населення;
- вдосконалення навчального процесу на спеціальності "Історія", в т.ч. активізація самостійної роботи студентів під час засвоєння дисциплін "Археологія", "Давня та нова історія України", "Краєзнавство", "Основи антропології", "Археологічні дослідження у Північному Приазов'ї";
- розвиток зв'язків з міжнародними та національними науковими центрами у галузі охорони археологічної спадщини;
- використання пам'яток матеріальної культури, які здобуті під час роботи експедиції, в навчальному процесі як наочне приладдя, в науково-дослідницькій діяльності викладачів та студентів, для підготовки дисертацій, наукових публікацій, магістерських, дипломних, бакалаврських і курсових робіт;
- ознайомлення студентів з роботою археологічної експедиції.

Основними напрямками діяльності Музею є допомога в організації навчально-виховного процесу, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова та пам'яткоохоронна роботи.

У сфері охорони та реставрації археологічних пам'яток Музей проводить свою роботу на підставі Закону України «Про охорону культурної спадщини», Закону України «Про охорону археологічної спадщини», інших законів та нормативно-правових актів України.

Музей пропагує та популяризує досягнення археологічної науки, надає можливість викладачам використовувати експозиційний та фондовий матеріал Музею в науково-дослідній роботі та навчальному процесі.

Музей надає фахову допомогу студентам інших вузів, а також учням коледжів, ліцеїв, середніх шкіл (за додатковою угодою).

Освітня та виховна робота з учнями шкіл та інших освітніх закладів здійснюється шляхом проведення оглядових та тематичних екскурсій, уроків-екскурсій, надання консультацій з питань історії, археології та краєзнавства.

Музей співпрацює з науковими установами та особами, які займаються вивченням пам'яток історії та археології, в тому числі і в рамках міжнародного співробітництва в науковій сфері.

Музей може здійснювати видання продукції наукового, науково-популярного та рекламного характеру.

Формування музейних зібрань, організація фондів:

Фонди Музею відображають історію створення та діяльності МДУ, історію та культуру давнього населення України.

Фонди Музею складаються із Основного фонду музейних предметів і Фонду науково-допоміжних матеріалів.

Музей формує свій Основний фонд з археологічних знахідок, які надходять до нього від щорічних археологічних експедицій Університету, і як предмети музейного значення включаються у музейні зібрання. Археологічні знахідки передають музею керівники археологічних експедицій разом із польовими інвентарними описами.

Основні фонди Музею є державною власністю і складовою частиною Музейного фонду України та підлягають постійному зберіганню.

Науково-допоміжні матеріали, що містять супровідну інформацію і не становлять цінності як предмети музейного значення (діаграми, макети, схеми тощо), складають Фонд науково-допоміжних матеріалів, які підлягають тимчасовому зберіганню.

Фонди Музею є основою побудови його музейної експозиції, яка організовується із урахуванням найновіших вимог щодо експозиційної роботи.

Фонди Музею використовуються фахівцями для підготовки наукових праць, а також студентами для написання курсових та дипломних робіт.

Охорона фондів Музею забезпечується обліком музейних предметів в обліковій документації.

Облік музейних предметів передбачає наступні етапи:

- первинний облік музейних предметів, який полягає у складанні акту прийому та їх реєстрації в Книзі надходжень;

- наукова інвентаризація, яка полягає у складанні наукового інвентарного опису кожного музейного предмета Основного фонду і занесення його в Інвентарну книгу фондової групи;

- складання допоміжних форм обліку (карток, описів тощо) з метою швидкого знаходження музейного предмета і отримання необхідних довідкових даних під час роботи з архівною колекцією.

Об'єктами досліджень Музею є:

- стародавні пам'ятки археології Маріуполя і Приазов'я, які мають наукову цінність, або знаходяться в зоні будівельних робіт, чи руйнуються під впливом часу та зовнішніх факторів.

Організація роботи Музею.

- підготовка Звіту про роботу експедиції, яка проводить наукові дослідження виключно при наявності Відкритого листа, який щорічно видається Польовим комітетом Інституту археології НАН України, та Дозволу Міністерства культури України у відповідності до заявки МДУ;

- за результатами наукових досліджень в поточному році начальник археологічної експедиції представляє Музею науковий звіт згідно діючих вимог;

- пам'ятки матеріальної культури, здобуті під час роботи експедиції, передаються на постійне зберігання до фондосховища, про що МДУ офіційно інформує Польовий комітет ІА НАН України;

- пам'ятки матеріальної культури, здобуті під час роботи експедиції, використовуються в навчальному процесі як наочне приладдя, в науково-дослідницькій діяльності викладачів та студентів для підготовки дисертацій, наукових публікацій, дипломних і курсових робіт.

Роботи археологічної експедиції Маріупольського державного університету заплановано провести на території Мангушського. Нікольського та Волноваського районів Донецької області, направленні на

виявлення та обстеження пам'яток археології і стародавньої історії Приазов'я на підставі Відкритого листа Інституту археології НАН України та Дозволу Державної служби з питань національної культурної спадщини України на право проведення археологічних досліджень на території України.

Підготовчий етап.

1. Робота з науковими звітами та архівними матеріалами.
2. Проведення попередніх розвідувальних робіт по виявленню вірогідних об'єктів для майбутніх стаціонарних археологічних досліджень.
3. Робота по отриманню Відкритого листа Інституту археології НАН України та Дозволу Державної служби з питань національної культурної спадщини на право проведення археологічних досліджень.
4. Узгодження дій Археологічної експедиції МДУ з органами місцевої влади та керівництвом сільгосппідприємства, на землях якого розташована пам'ятка.

5. Придбання обладнання, інструменту та матеріалів.

Польові дослідження.

1. Польове забезпечення планових стаціонарних, новобудовних, розвідувальних та рятивних археологічних досліджень пам'яток.

Звіт та камеральна робота.

1. Камерально-лабораторна обробка здобутого під час досліджень археологічного та антропологічного матеріалу.

2. Підготовка звіту про польові дослідження Археологічної експедиції МДУ для передачі до Наукового архіву Інституту археології НАН України та Музею історії та археології МДУ.

3. Підготовка і видання наукових праць з археології, історії та етнографії, проведення наукових конференцій, семінарів.

Структура роботи Музею на 2020/2021 навчальний рік

Вид роботи
I семестр
первинний облік музейних предметів
наукова інвентаризація
складання допоміжних форм обліку
дослідження стародавніх пам'яток Маріуполя, Приазов'я і України
робота над «Звітом про роботу Археологічної експедиції МДУ в Мангушському р-ні Донецької обл. у 2020 р.»
камеральна обробка археологічних матеріалів, здобутих під час проведення археологічних досліджень

	обробка остеологічного матеріалу
	шифровка матеріалів
	камеральна обробка та реставрація
	відбір зразків для подальшого вивчення та спеціальних аналізів
	II семестр
	первинний облік музейних предметів
	наукова інвентаризація
	складання допоміжних форм обліку
	попередня робота по отриманню Відкритого листа, який щорічно видається Польовим комітетом Інституту археології НАН України та Дозволу Державної служби з питань національної культурної спадщини на право проведення археологічних досліджень у відповідності до заявки МДУ
	дослідження стародавніх пам'яток Маріуполя і Приазов'я, які мають наукову цінність, або знаходяться в зоні будівельних робіт, чи руйнуються під впливом часу та зовнішніх факторів
	камеральна обробка археологічних матеріалів, здобутих під час проведення археологічної практики
	підготовка пам'яток матеріальної культури, здобутих під час роботи експедиції, до передачі на постійне зберігання до фондосховища
	камеральна обробка та реставрація
	ознайомлення студентів з результатами археологічних досліджень

Директор Музею історії та археології
Маріупольського державного університету

V.O. Zhabyn